విభూతి

సంపాదకులు

పండిత చిదిరెమఠము వీరభద్రశర్మగారు

సారస్వత ధార్మిక మాసపత్రిక

పుండ్రము ౩ శా ౧౮౬౩ వృష – మాఘం. శికింద్రాబాద్ రేఖ ౭

Vol. 3. **25th January, 1942** **No. 7**

SECUNDERABAD

సం॥ర చందా ౨-౮-౦

విడి సంచిక ౦-౪-౦

విభూతి - విషయసూచిక

వృష - మాఘం

సారస్వత ధార్మిక మాసపత్రిక

పుంద్రము ౩ Vol. 3 | శా ౧౮౬౩ వృష, మాఘము — సికింద్రాబాద్ 25th January 1942-Secunderabad | రేఖ ౭ No. 7

ఆంధ్రదీక్ష

విద్వాన్ శ్రీ మేడిపల్లి లక్ష్మీకాంతంగారు

అదిగదా కవనంబు! ఆంధ్రవిజ్ఞాన చం,ద్రికల దిగ్వలయంబు తెనుఁగునేత,
అదిగదా కవనంబు! ఆంధ్రపౌరుషశౌర్య, ధైర్యసాహస మహోద్ధతి నుడువుట,
అదిగదా కవనంబు! ఆంధ్రలలితకళా, చిత్రవైదుష్య విచిత్రితంబు,
అదిగదా కవనంబు! ఆంధ్రజాతిని మొద్దు,నిద్దురనుండి కన్దెరపు గీతి,
అట్టి కవనంబు నా కుపాస్యంబు నేఁడు, ఆంధ్రమకుటంబు మరల మహాంధ్రజనుల
శీర్షముల వెల్గ నందాక చేయిజార్చ, ఖరతరాఖీల పరభేద కవనధాటి.

ప్రతి భారతీయుని భావంబులోన నే, పదములు జపియింపఁబడును సతము
భారతవీరు లే పదమును రక్షింప, శూరులై స్వర్గంబు చూఱఁగొనిరొ,
భారతావని దేనిఁ బడయంగ నేఁటికి, వీరప్రసూతయై వెలయుచుండు
భారతకవి యేమి పాడు సావేరిని, మేలుకో! మేలుకో!! మేలుకో య
టంచు—అట్టి దివ్యపదవిహారిని, సుఖ,దాయిని, సుహాసిని, జనని, హాయిమీరఁ
బాలనము సేయుగాత! నా ప్రజల, నాదు, దేశమును సుభిక్షముగ సుస్థిరముగాను.

తారతమ్యము : సుఖ దుఃఖములు

శ్రీ అయితంరాజు కొండలరావుగారు

ఈశ్వరసృష్టిని బరిశీలనబుద్ధితో నవలోకించువారి దృష్టినిప్రప్రథమమున నవరోధించునది యందలి వైచిత్ర్యము. అయ్యది మానవునకు జూడంజూడ నెంతయు హృదయరంజకముగ నుండుననుట నిర్వివాదాంశము. గైరికాది ధాతుజరోచి స్తోమరాజితంబు లగు పర్వతరాజంబుల పరిమాణాది వివిధవ్యత్యాసములును, నానావర్ణ పర్ణపుష్ప ఫల పరిశోభితంబు లగు వనస్పతులలోని తరుగుల్మలతాదుల పెక్కు చందంబులును, వాయువ్యారణ్యగ్రామ్యాది ఖగమృగ పశ్వాదుల పలుతెఱంగులును, దర్శన మాత్రమున నీశ్వరుని యనంత సామర్థ్యమును బ్రకటించుచు గుణగ్రహణపారీణుం డగు మానవుని మానసమున గౌరవాదరసత్కారాది సద్భావ పరంపర సంకురింపజేయుచు నీశ్వరైశ్వర్య విశ్వాసమును బలపరచు ననుటకు సందియ మేమి? ఈమేరకు మానవుడు సహృదయుడుగనే వర్తింపగలుగును.

కాని స్వయముగ మానవజాతియందలి వైవిధ్యమును బరికించుచో గోచరించు స్థితిగతుల నిమ్నోన్నతములును, జీవనపద్ధతుల వ్యత్యాసములును, కలిమిలేముల తారతమ్యములును హృదయమున నచ్చుపడ దోచుటయు సాహచర్యసంబంధమువలన మానవజాతియందలి వైచిత్ర్యము వారి సుఖదుఃఖ వైషమ్యమునకు ముఖ్యకారణము అను విశ్వాసము వెన్నతోడన పెట్టబడిన దగుటంజేసి అట్టితలంపు రజ్జుసర్పభ్రాంతివలె మానవుని హృదయసీమ నావహిల్లును. అది మానవేతరభూతములందు గానవచ్చినపుడు ఎంతయో హృదయరంజకము దోచిన ఈ వైచిత్ర్యమే ప్రస్తుతము మానవవ్యక్తులయందు గానవచ్చినప్పుడు అంత హృదయరంజకముగ నుండకపోవుటయేగాక హృదయభంజకముగా గూడ మారిపోవును. తోడనే మానవుడు తా నింతవరకును గనుపరచిన గుణగ్రహణపారీణత యూడనిబాడును. ఈశ్వరునియందలి గౌరవాదరాది సద్భావంబులు తావులు దప్పును. ఆయన దయామయత్వమందలి విశ్వాసంబును విలోలంబగును. ధైర్యము పాదు గదలును. దైన్య మావరించును. నైరాశ్యాంధకారము గ్రమ్ముకొనును. ఈ కలవరములో వివేకము నిర్గమనము బెట్టుకొనును. ఇట్టి దెసమాలిన స్థితిలో మానవుడు దూలిపోవ సిద్ధముగా నుండును. ఇట్లు దుస్థితిలో నున్నవానికి పరిపూర్ణాపరోక్షజ్ఞాన సూర్యోదయమగు వరకును పట్టుగొమ్మై కరదీపికయై మార్గదర్శకమై కొంత మేరకైనను నూఱట గలిగించుగాక యను దలంపుతో సృష్ట్యాదినుండియు ఎందరో మహానుభావులు ఎంతెంతయో ప్రబల ప్రయత్నములు జేసి తమ తమ విజ్ఞానానుసారముగ మానవజాతియొక్క మనశ్శాంతికొరకై ఎన్నియో సిద్ధాంతముల నెలకొల్పియున్నారు.

1. జీవితకాల మంతయు ప్రకృతి (భౌతిక) శాస్త్రతత్త్వాన్వేషణమున గోల్పోయిన యొకండు మాతాపితరుల శుక్లశోణితముల వైషమ్యముల వలన గలిగిన మేధాది దైహిక మానసిక శక్తుల న్యూనాధిక్యములవలన జీవయాత్రానిర్వహణమున గలుగు లోపాలోపములే జీవుల సుఖదుఃఖముల వైషమ్యమునకు కారణములు గాని ఈశ్వర సంబంధ మెంతమాత్రము లేదు, ఇదియె నామతమనెను. (2) వేరొకడు శుక్లశోణితవ్యత్యాసాదులన్న దైహిక వైషమ్యములకు కారణము లగుటకే సమర్థములైన గావచ్చును గాని మానసిక వైషమ్యమున కసమర్థములు గాన ప్రసవకాలమందలి సూర్యాది గ్రహముల చారస్థితియే జీవుల సుఖదుఃఖముల వైషమ్యముల ముఖ్య కారణము. ఇదియె నాసమ్మతమనెను. (3) మరియొకడు మానవజీవితమునకు గ్రహచార సంబంధమును జూపుట ఆకసమునకు సోపానములు గట్ట జూచుట వంటిది. మానవు లెక్కడ? గ్రహతారక లెక్కడ? ఎట్టి సంబంధము? వట్టి పనికి మాలిన వెఱ్ఱియూహ, నిష్ప్రయోజకము. ఈశ్వరసృష్టి ఈశ్వర లీలారంగము "ఇచ్ఛామాత్రం ప్రభోః సృష్టిః" అన్నాడుగాదా వేదపురుషుడు. సుఖదుఃఖముల వైషమ్యమునకు నిర్హేతుక జాయమాన ఈశ్వరసృష్టి వైషమ్యమే కారణము. సర్వము ఈశ్వర కల్పాయత్తము అనెను (4) ఇతరు డొకడు, అంతేకాదు, హేత్వన్వేషణము ఈశ్వర తిరస్కారము, అపచారము, పాపకార్యము, నరకపాత హేతువు, భక్తుల కాగ్రహ కారణము గావున అట్టి ప్రసంగమే కూడని కార్యము అని భీతిబడియ కదలించుచు ననెను. (5) ఇదంతయు వినిన ఇంకొకండు ఇంత నిర్హేతుకజాయమాన సుఖదుఃఖ వైషమ్యమా! ఇంత జీవులయెడ కార్కశ్యమా! ఇంత క్రూరముగా జీవులయెడ ప్రవర్తించు నిరంకుశాధికారిని దయామయుం డగు ఈశ్వరుండని సంబోధించుటకంటె క్రూర రాక్షసుండనుటయె పొసగియుండునుగదా! ఇసీ! ఇట్లనుట కేవలము అజ్ఞానము. ఈశ్వర నిందయె యగును గాన ఇట్లనుట సరిగాదు. మానవవ్యక్తులు తా మనుభవించు సుఖదుఃఖములకు తామే యుత్తరవాదులు. తగినంత బాధ్యత దేనికది స్పష్టముగ గానవచ్చుట లేదే అని సంశయింపబనిలేదు. మానవుని కిప్పటి ఈజన్మము ప్రథమజన్మము గాదు. ఇంతకు పూర్వము ఇట్టి జన్మము లెన్నియేని గడచినవి. ఇంకను ముం దెన్నియో గడవనున్నవి. గడచిన జన్మములలో జరిగిన లోపాలోపఫలితములలో అనుభవింపగ మిగతపడియున్నవి ఈ జన్మమున స్థితిగతుల వైషమ్యరూపమున సుఖదుఃఖ వైషమ్యముల కారణములగుచున్నవిగాన మొత్తముమీద మీకష్ట సుఖములకు మీరే యుత్తరవాదులు. మీకు మీరే కారణములును కార్యములునుగాన ఒకరి ననవలసిన పనిలేదు అనిచెప్పి తన కింకను ఈశ్వరుడు మోక్ష మివ్వక పోయినను తాను మాత్రము మీశ్వరునకు లోకాపవాదము నుండి మోక్షమిప్పించితినిగదా యని సంతసించుచు ననెను.

వీరు చెప్పిన వన్నియును కొంతకొంత యాథార్థ్యమును గలిగియె యున్నవి. అన్నియును ఉపయోగకరములేను. ఒక్కొక దానివలన వేలకొలదియు, లక్షలకొలదియు, కోట్ల

కొలదియు, మానవులకు మనశ్శాంతి గలుగుచునేయున్నది. అయినను ఇంకను గొందరు మనశ్శాంతి కుదురక కొరవడి మిగులుచున్నారు. అట్టి వారు తమ మనంబున ఎరుగని యాళ్ళో మొరుగని కుక్క యన్నట్లు పూర్వజన్మములందలి అజ్ఞాతవిషయముల బాధ్యతయు తత్ఫలితమును తమ మెడకుబడి తమ స్వాతంత్ర్యమునకును స్వకృషిఫలితమునకును భంగము వాటిల్ల జేయుచున్నవిగదా యని వితర్కించుకొనుచుందురుగాన వారి మనము నుండి విచారము తొలగుటలేదు, మనశ్శాంతి గలుగుటలేదు. ఇట్లగుటయు సహజమే. ఒకానొకనికి సరిపడిన కవచమే ఎల్లరకును సరిపడకపోవచ్చును. అంతమాత్రముచేత దానిని పనికిమాలిన దనవచ్చునా? మరి పరిహార మేమి? వివిధదేహపరిమాణముల ననుసరించుటకై వివిధపరిమాణములుగల కవచము లుండి తీరవలయును. అట్లె ఒకరికి రుచించిన సిద్ధాంతము ఎల్లరకును రుచింపకపోవచ్చును. అంత మాత్రమున నయ్యది దూష్యమగునా? కానేరదు. మరి యేమన మనఃపరిపాకదశలును దైహిక పరిమాణదశలవలెనే అనంతములు గావున కవచము లనంతపరిమాణములు గలవిగ నుండవలసిన యట్లె మతములును సిద్ధాంతములును అనంతభేదములు గలవిగా నుండవలయు ననుటయు సమంజసముగనే యున్నది. "ప్రతిమునియును తన మతము గలిగియేయున్నాడు" అనియున్నదిగాదా వ్యాసోక్తి! (భారతము) ఇట్టి యథార్థము (తత్త్వము) బోధపడినవారికి సిద్ధాంతములయొక్క బహుత్వము కలవర కారణముగాదు. అచ్చెరువును గలిగింపబోదు. అట్టి వారి దృక్పథమున ఇంకను ఇట్టి సిద్ధాంతముల కెన్నింటికేని అవకాశమును ఆవశ్యకతయునుగలదు. అట్టిదృక్పథమున దృష్టి సారించుటచే గలుగు బుద్ధి తరగలపరంపరలలో నొకానొకటి కొందరికేని మనశ్శాంతిదాయక మగునేమోయను తలంపుతో నిందు పొందుపరుపబడుచున్నది. ఇయ్యది సుఖ దుఃఖ వైషమ్యనిరసనతత్త్వము లేక సుఖదుఃఖసామ్యతాసిద్ధాంత మనవచ్చును.

పై నుదాహరించిన సిద్ధాంతము లన్నియును మానవజాతియందు సుఖ దుఃఖ వైషమ్యమును స్వతఃసిద్ధముగ గొని దానిని సమర్థించుటకు పడరానిపాట్లు పడుచున్నవి. కాని ఈ సిద్ధాంతమున సుఖదుఃఖవైషమ్యమే సిద్ధింపదు. ఎట్లన సుఖ దుఃఖ కారకములు సాధారణముగ ఆధిభౌతికములు, ఆధిదైవికములు, ఆధ్యాత్మికములు అని యెన్నబడుచున్నవి. వీని ఫలితము ఎల్లరయందును ఒకేవిధముగ పరిణమించు నను తలంపుపై సుఖ దుఃఖ వైషమ్యతత్త్వము ఆధారపడియున్నది గాని యథార్థముగ వీని ఫలిత మెల్లరయందును ఒకేవిధముగ పరిణమించుటలేదు. కాన మానవులయందు గానవచ్చు సుఖ దుఃఖ భేదము దృష్టపరమేగాని ఎంతమాత్రమును భోక్తృపరముగాదు. ఏలయన ద్వంద్వాది వివిధవిషయములు ఎల్లరను ఒకేవిధముగ సుఖులనుగాగాని, దుఃఖితులనుగా గాని జేయుటలేదు.

1. ఒడ్డెరవాండ్రు కొందరు మండువేసవిని మట్టమధ్యాహ్న సమయమున కొండపైన బండ పగులుటకై చుట్టును నెగళ్ళు పెట్టి కాల్చి బండపగుల గొట్టుచు నుందురు.

ఇతర బీదజను లెందరో ఎండలలో అల్పవస్త్రులై బట్టబయల నుండియు మిక్కిలి వెక్కస పడుట లేదు. మరికొందరో నట్టింట నుండి సమస్త సౌకర్యములు గలిగి యుండియు నాప సోపములు కుడుచుచుండుటయు, కొందరు ఎండదెబ్బ పాలగు చుండుటయు జూచుచున్నాము గాదా! ఇట్లింట నుండి ఆపసోపములు గుడుచుచున్న వారిని ఒడ్డెరవానివలె కాలెను బండ పగులగొట్ట నియమించిన వెంటనే మృతుడై యుండుట సంభవించును. అల్పవస్త్రునిగ బయట ద్రిప్పిన వైద్యశాలకు చేరియుండును. ఇందుచే ఎండవేడి ఇంటనున్న వారిపై జూప గలిగిన సామర్థ్యమును ఒడ్డెరవానిపై గాని, అల్పవస్త్రులై తిరుగు బీదవారిపై గాని చూప గలిగి యుండిన ఒడ్డెరవాడు మృతుడై యుండవలయును. అల్పవస్త్రులగు బీదవారు వైద్య శాలకు జేరియుండ వలయును గాని యట్లగుట లేదు గావున ఎండ వేడిమి అందరిని ఒకే విధముగ బాధించుట లేదనుట స్పష్టము.

2. పుండువంటి చలికాలమున పలువురు అల్పవస్త్రు లయ్యును యథావిధిగ సంచ రించుచు తమ తమ పనులను చక్కబెట్టుకొనుచుందురు. ఎట్టియిబ్బందిని ననుభవించుట లేదు. మరికొందరు శాలువపై శాలువలు గప్పియు కుంపటిపట్ల నుండియు పెదవులు పగు లుట ఒడలు బీటలుపారుట మొదలుగాగల సంకటము లెన్నియేని యనుభవించుచుందురు. ఇట్లింటనుండియు చలికి బాధపడుచుండు వానిని ఆరుబయట నల్పవస్త్రునిగా ద్రిప్పిన చలి జ్వరము పాలబడును గాన చలికి ఇంట దాగియుండు వానిపై జూపగలిగిన సామర్థ్యమే ఆరుబయల దిరుగు అల్పవస్త్రులపై జూపుశక్తి యుండిన వారును రోగపీడితులై యుండవల యునుగాని యట్లగుటలేదు గావున శీత మందరిని ఒకేవిధముగ బాధించుట లేదనునది స్పష్టము.

3. ఒక యుద్యోగి అధికారినుండి వచ్చిన పల్లెత్తుమాట కోర్వలేక ఉద్యోగము నకు నీళ్ళు విడిచి పడరానిపాట్లు పడును. వేరొకడు దినలక్షుగ చీవాట్లు దినుచు ఉపకార వేతనమువరకును ఉద్యోగము జేయుచునే యుండును. అధికారి చీవాట్లు మొదటి యుద్యోగిపై జూపగలిగిన సామర్థ్యమునే రెండవ యుద్యోగిపై జూపగలిగినచో వాడును ఎన్నడో వెంటనే యుద్యోగమునకు నీళ్ళువిడిచి యుండును గాని యట్లు గాలేదు గనుకనే చీవాట్లు అందరిని ఒకే విధముగా బాధించుటలేదను విషయము స్పష్టము.

4. గోపురప్రాకారయుతంబులగు భవనంబులలో నుండియు నివేశస్థలము తగినది కాదనియో కట్టడములో లోపములు అనగా కిటికీలు, ద్వారములు ఉండవలసినచోట లేవనియో,ఉండవలసినన్ని లేవనియో,నదీతటాకాదులపై నుండి వచ్చుచల్లగాలి మార్గములో నున్నదనియో లేక సమీపములో నున్నదనియో ఏవియో కొన్ని లోపములు పలుమారు జబ్బుపడుటకు కారణములుగ నెన్నుకొని జీవితము యావజ్జీవన వేదనాకరముగ నున్నదని చింత పడుచుందురు. కొందఱ రేకద్వారకుటీరములలో నుండియు పరిపూర్ణపాటవముతో

జీవితము గడుపుచుందురు. గ్రామపరిసరములకును గృహనిర్మాణ వైఖరికిని రాజభవనములలోనుండు వారిపై గల సామర్థ్యమే ఏకద్వార కుటీరవాసులపై గలిగియుండిన వీరును సదా రోగులుగనే యుండవలయునుగాని యట్లగుటలేదు గాన పరిసరాదులకు ఎల్లరపై పరిసమానమగు సామర్థ్యము లేదనుట.

5. ఉన్నతములగు పరిశుభ్ర ప్రదేశములలో వసించుచుండియు దేహాగతమగు దౌర్బల్యదోషము వలననో సౌకుమార్యలోపమువలననో దీర్ఘజాడ్యము లనుభవించుచుండువారు కొందరుండ అపరిశుద్ధప్రదేశములలోను నిమ్నవాసములందును నుండియు ఆరోగ్యము ననుభవించువారును కొందరున్నారుగాన అపరిశుద్ధవాయు వందరిని ఒకేవిధముగ బాధించుటలేదు.

6. అత్యుత్తమవృత్తులలోనుండి అనారోగ్య మనుభవించువారు కొందరు గ్రామపారిశుద్ధ్య వృత్తులలోనుండియు ఆరోగ్యముగ నుండువారు మరికొందరు గానవచ్చుచున్నారు గాన అపరిశుద్ధ వృత్తు లందరను ఒకేవిధముగ బాధించుట లేదనుట విశదము.

7. ఒకానొకడు తలపై వ్రణమునకు శస్త్రవైద్యము జరుగుచుండ ఈలల వేయుచుండును. వేరొకడు ఉబ్బసమునకై చికిత్సగా రొమ్మున స్వంతముగా కదురులు కాల్చి వాతలు వేసికొనుచుండును. మరియొకడు కాలనాటిన ముల్లునాడ్చిన బాధ కోర్వజాలక గిజగిజలాడి పొరలాడి తుదకు మూర్ఛిలును. ముల్లు నాటినవానిపై వ్రణమునకును ఉబ్బసమునకును జరిగిన తీవ్ర చికిత్సయే జరిగియుండిన వాని పని యేమైయుండును. చికిత్స దెబ్బనుండి ఆరుమాసములకైన తేరుకొనియుండునా? కాని పై తీవ్రచికిత్సలు వ్రణమును ఉబ్బసమును గలవారినిగూడ ముల్లు నాటినవానివలెనే లొంగదీయ గలిగినచో వారును ముల్లు నాటినవాని దుస్థితికే వచ్చియుండవలయును గాని యట్లుకాలేదు గావున తీవ్ర చికిత్స అందరిని ఒకేవిధముగ బాధించుట లేదు.

8. ధనము సేకరించుచుండియు నిధినిండుట లేదని కృశించుచుండువారు కొందరుండ నిత్యశ్రీనిత్యమంగళముగ కాలము గడుపుచు సంతోషముగ నుండువారు మరికొందరు ఉందురు గాన కలిమిలేములు ఎల్లరను ఒకేవిధముగ బాధించుట లేదు. ఇవి కొన్ని యుపలక్షణార్థము. ఇతరము లూహ్యములు.

ఇంతేకాదు, కలిమిలేములు రోగారోగములు, బలాబలములు వ్యాధిస్వాస్థ్యాదులు, కామక్రోధాదులు మొదలగు వానికి సంబంధించిన స్థితిగతులభేదములు కేవలము తాము సుఖదుఃఖవైషమ్యమునకు కారణములు గాకపోవుటయేగాక సుఖదుఃఖ సమీకరణమునకు తోడ్పడుటచే సుఖదుఃఖ సామ్యతా కారణములుగ గూడ నగుచున్నవి. ఇట్లనుట సాహసకార్యముగ దోచినదోచవచ్చును గాని సత్యదూర మెంతమాత్రమును గాదు. ఎట్లన:

1. కమ్మతగాడు కావలికై పొలమువద్ద నారుబయట కంబళిసహాయముననో దుప్పటి సహాయముననో కాలము గడుపును. భూస్వామియో శిరోగృహముననో గర్భగృహముననో శాలువ దిగదీసి నిద్రించును. ఇట్లయ్యును కమ్మతగాడు ఉదయమున సకాలముగ మేల్కాంచి దినచర్య కుపక్రమించును. భూస్వామియన్ననో కాలాతీతముగ మేల్కాంచియు శీతబాధను ఒడలి నొప్పులను గూర్చి ప్రసంగించ వలసిన వాడగును. భూస్వామి దేహసౌకుమార్యగుణవిశేషము గర్భగృహశయనమువలని సుఖమును పెంచ నివ్వలేదు. శీతబాధవలని దుఃఖమును తరుగ నివ్వలేదు. కమ్మతగాని దైహికాసౌకుమార్యమే వాని కంబళి సుఖమును తగ్గనివ్వ లేదు. శీతబాధ దుఃఖమును హెచ్చనివ్వ లేదు.

2. కాంచనపాత్రియందు కలమాన్నము భుజించువానికి వలెనే కాంస్యపాత్రియందు కలియంబళులు గ్రోలువానికిని కడుపునిండిన సౌఖ్యము కలుగుచునే యున్నది. కలమాన్నము భుజించువానికి షడ్రసములలో నొక్కరసము తక్కువపడినప్పుడును మనమున కంటగించుకొనుచున్నాడు. కాంచనపాత్ర మా దుఃఖమును తొలగింపగాని,తగ్గింపగాని సమర్థముగాలేదు. కలియంబళులు త్రాగువాని కన్ననో కారమునకు దోడు మరియొక యనుపానము తోడ్పడినయంతనె యానందపరవశు డగుచున్నాడు. కాంస్యపాత్ర యాయానందమును తొలగించుటగాని దాని భంగము గలిగించుటగాని లేదు. మానసిక సౌకుమార్యాది విశేషములవలన గలుగు సమీకరణాది ఫలితములకు పూర్వోక్త ఉదాహరణములేగాక యనుభవమునం దెన్నియో జూడనగును, జూపవచ్చునుగాన ప్రతివ్యక్తి జీవితమునను సుఖదుఃఖముల సాధకబాధక సంపత్తియు తత్సమీకరణ మార్గములును నుండితీరు ననుట తెల్లమగుచున్నది. యథార్థమేమన నెట్టిభిన్నభిన్నస్థితిగతులలో నున్న వారలకైనను మానవుల కందరకును సుఖదుఃఖానుభవములును తదవకాశములును సామాన్యములు. అట్లే సుఖదుఃఖ సాధక బాధకములును తత్సమీకరణ భంగులు నసామాన్యములు. కృషిస్వాతంత్ర్యము తత్ఫలార్జన యత్నములును ఎల్లరకును సామాన్యములుగాన సుఖదుఃఖావకాశములు తత్సామ్యతా కారణభంగులును ఎల్లరకును సామాన్యములు.

ఇక స్థితిగతుల భేదము లెట్లు సార్థకము లనవచ్చును? ఈస్థితిగతులు దేశకాలవస్తుపరిచ్ఛేదరీత్యా సుఖదుఃఖావకాశములను, తత్సాధకబాధకములను, భిన్నభిన్నస్వరూపములుగ మార్పగలుగునేగాని సాధ్యమగు సుఖదుఃఖముల కీ భేదము సంక్రమింపజాలదు.

ఒకానొకని జీవితమున సుఖావకాశములు అధికముగ నున్నట్లు గానవచ్చినను అందు కనుస్యూతములై దుఃఖావకాశములును అధికముగనే యుండును. దీని విపరీతస్థితి యందును ఇట్లే యూహింపనగును. దుఃఖావచ్ఛిన్నముగాని సుఖముగాని సుఖావచ్ఛిన్నముగాని దుఃఖముగాని ఏరికిని అసంభవము గావున పరిస్థితుల భేదమునుబట్టి యొకరి జీవితము మరియొకరికి దుఃఖతరముగనో దుఃఖతమముగనో లేక సుఖతరముగనో సుఖతమముగనో

గాన్పించినను అట్టి సుఖదుఃఖవైషమ్యము స్థూలదృష్టికి దూరపుకొండల నునుపువలెనో అథవా భూతద్దములోని దృష్టికి (సూక్ష్మదర్శనయంత్రములోని దృష్టికి) దోచువస్తువుల అతిమాత్రనిమ్నోన్నతములవలెనో భ్రాంతిజనితమైన విపరీతభావన యనియే తెలియ వలయును.

ఇట్టి యాథార్థ్యము నిదర్శనపూర్వకముగ మానవహృదయమున నచ్చొత్తుటయే కృతికర్త యాశయము.

ఇట్టి తత్త్వ మలవడమియే సంసార సాగరమున భ్రాంతిమూలకమైన అసూయా సంతుష్టి జనితములైన యెన్నియో దుఃఖతరంగములకు కారణమనియు ఈ తత్త్వము సుబోధమై యలవడినచో అట్టిదుఃఖతరంగము లెగయక మానవకోటి మనశ్శాంతి కెంతయో యభివృద్ధి సమకూరుననియు దృఢవిశ్వాసము. వేయేల! హఠాత్సిద్ధముగ ఒకరిస్థితిగతులు మానసిక దైహిక విశేషములతోసహా మరియొకరికి సంక్రమించినను వారి సుఖ దుఃఖాను భవమునం దంతగా మార్పుండ దనుటయే సారాంశము.

ప్రబోధము

శ్రీ చక్కా కోటివీరయ్యగారు

ఆర్యహృదులయందు నల పంచగురువులు, శివలింగములు బ్రతిష్ఠించునాఁడు
ఆశ్రమంబుల నగస్త్యాదులు తమతమ, పేర్ల మూర్తులను స్థాపించునాఁడు
కేదారగురువులకే జనమేజయుం, డిల దానముగ వ్రాసియిచ్చునాఁడు
కల్యాణపురి నిత్యకల్యాణముగ మహే, శ్వరుల గణార్చనల్ జరుగునాఁడు
వీరశైవుల కెంత యభేద్యమైన, కార్యదీక్షాపరిస్ఫూర్తి గ్రాలుచుండె
నా మహావేశ మర్థించి యాంధ్రవీర,శైవులార! మహోన్నత శక్తి మెఱయఁ
జల్లు డక్షతలను వీరశైవమునకు.

తన సువాఙ్మయ సుధాధారలు జగతిని, బ్రవియింపఁజేసిన శైవవాణి
తన తపోమహిమఁ గాంతార గోత్రగ్రామ, సమితి దీపించిన శైవశక్తి
తన యోగశక్తిని జనములందున వ్యాప్తి, గావించి మించిన శైవగరిమ
తన భక్తితరగల ననయంబు ప్రాణుల, స్నానమాడించిన శైవజలధి
అస్మదీయ మనోవీథి నావహింప, జ్ఞాపకమొనర్తు శ్రీవీరశైవ బుధుల
సమధికమ్మగు లింగపూజా మహమ్ము, మరల నొకసారి మనలోన మెఱయుటకును.

జగత్ప్రళయమగునా?

(కాలజ్ఞుడు)

సామాన్యముగ పుట్టినవన్నియు గిట్టుచునుండుటబట్టి "జాతస్య మరణం ధ్రువం" అను సూక్తి పుట్టియుండును. ప్రపంచమందలివస్తువు లన్నియు నాశమునో లేక మరొక విధమైన పరిణామమునో పొందుచుండుటవలన ప్రపంచముకూడ నొకప్పుడు అత్యంతనాశము పొందునా? ఏ భూతములు లేకుండ బైలులో గలిసి శూన్యమగునా అను విచారము బుద్ధిమంతులగువా రందరియెదుటను వచ్చుచునేయున్నది. గొప్పగొప్పఋషులు, ఆచార్యులునుగూడ నీ విషయమున నేకాభిప్రాయము గలవారుగా లేరు. జగత్తును సత్య మని యొకరు సిద్ధాంతింపగా మరియొకరు అసత్య మనియే భేరీనినాదము గావించిరి. ఇం కొకరు సత్యాసత్యమని సమన్వయము బైటబెట్టిరి. దీనినిగురించియే శివభక్తశిఖామణి, గంధర్వకులభూషణుడు, పుష్పదంతాచార్యుడు ఇట్లు వివరించెను:

"ధ్రువం కశ్చి త్సర్వం సకల మపర స్త్వధ్రువ మిదం
పరో ధ్రౌవ్యాధ్రౌవ్యే జగతి గదతి వ్యస్తవిషయే
సమస్తేఽప్యేతస్మిన్ పురమథన! తై ర్విస్మిత ఇవ
స్తువన్ జిహ్రేమి త్వా నఖలు నను ధృష్టా ముఖరతా.

అట్టి మహామహులే జగద్విషయమున ఒక సిద్ధాంతము తేల్చనపుడు మనము మూకీభావము వహించుటయే మంచిదేమొ? ప్రస్తుతము జగత్ప్రళయములోని ఒక భాగమును మాత్రమే ఊహించుకొనుటకు ప్రయత్నింతము.

జగత్తుయొక్క సృష్టి స్థితి లయములు సహజము లనియే చిరకాలమునుండి మన పెద్దలు వచించుచు వచ్చిరి. మనకును అట్టి సంస్కారమును కలిగియున్నది. కాని అతి దీర్ఘకాలమునుండి ఒకే విధముగ సూర్యచంద్రులు, నక్షత్రములు, జలవాయువులు, ఒకే రకముగ ఉద్భవించుచు తమ తమ కర్తవ్యములను సరిగ సకాలమున నిర్వర్తించుచున్నవి కావున ఇవి నాశమగునని ఎవరేని చెప్పుచో ఆశ్చర్యము కలుగకమానదు. కాని కొంత సూక్ష్మముగ విచారింపుచో పూర్వమువలె ఎండ నీడ చలివానలు పుష్కలముగ వచ్చుట లేదు. పాడిపంటలు, ఆయురారోగ్యములు సరిగ నున్నట్లు నమ్మకము ఎవరికిని లేదు. నా బాల్యమునకును ఇప్పటికిని భేదము గన్పట్టుచున్నది. ఇక పెద్దపెద్దవారి అనుభవములను గూర్చి వ్రాయవలసిన యంశములు మిక్కిలిగా కలవు. ఇవి యిట్లుండగా కొందరు కలిసమాప్తి బొందుననియును, గొప్పమార్పు గలుగుననియును భావించుచున్నారు. ఇట్టి సంగతులను ఊహించుటకైనను ఈవ్యాసము కొంత తోడ్పడునేమో యని ప్రయత్నింపబడినది.

ఈ ప్రపంచమందలి సమస్త జీవులయొక్క సృష్టి; సూర్యునివలన లభించు ఉష్ణమును, ప్రకాశములనుబట్టి యగుచుండు నను విషయమును మొదలు జ్ఞాపకముసం దడుకొనవలెను. సంవత్సరము వెనుక సంవత్సరము గడిచిపోవుచుండును. ఈ జగద్వ్యవహార మంతయు చాల సులభముగ సాగుచున్న ట్లుండును. కాని వీని కన్నిటికి సూర్యప్రకాశమే ఉత్సాహమును, జీవమును ఒదిగించుచు ముందుకు నెట్టుచుండును. ఏకారణమువలన నైనను సూర్యకాంతి యొక్క ప్రసరణమునందు హెచ్చుతగ్గులు గలుగుచో దాని ననుసరించియే జగల్లీలలు సన్నగిలునని తెలియదగును. అనగా సూర్యుడు కనుపడనినాడు జగత్తునకు దుర్దినము! (మేఘచ్ఛన్నేహ్ని దుర్దినం—అమరః) సూర్యుడు లేనినాడు జగత్తులేదు. ఇది అసలు కథ.

ప్రత్యహము సూర్యునినుండి మనకు లభించుచున్న ఉష్ణత ఎప్పటికిని ఇట్లే లభించు ననుట కల్లమాట. అగ్గిపుల్ల, దీపము, కొరకాసు, కుంపటితొట్టి మున్నగు వానిలోని కాక ఎప్పటికి ఒకేతీరుగా నుండక వానిలోనుండు సామగ్రి యొక్క బాగోగులపై యాధారపడి యుండు ననుట మనకు బాగుగా తెలియును. కుంపటికిని సూర్యునకును సామ్యము లేని మాట నిజమే కాని సూర్యుడుకూడ ఒక పెద్ద భట్టివలె ఏపదార్థములనో నిరంతరము తనలో గాల్చుకొనుచు వెలుగుచుండవచ్చు ననుటలో సందేహములేదు. మనమామూలు వంటచెఱకు లచట లేకపోవచ్చును, కొరివి మాత్రము మనదే! సూర్యుని కాక కొంత కాలమునకు తగ్గు ననుటకు కారణ మేమి టంటే: ఆయన బైలరు (భట్టి) లో బైటినుండి రాతిబొగ్గుగాని కట్టెలనుగాని వేయువారు లేరు. స్వయముగా తనయంతస్సత్త్వము నుండియే యా వెలుగును ఉష్ణతను ఒదిగించుచున్నాడు? అట్లు ఎంతకాలము చేయగలడు? ఆ యుష్ణతో త్పాదకములగు దిమ్మెలు కొంత కాలమువరకు మాత్రమే పనిచేసి తిన్నగా అరిగి పోవచ్చును. కనుకనే మొదటివలె ఎండలు కొన్ని ప్రదేశములలో తగ్గిన వనుచున్నారు. ప్రతి దినమును సూర్యుని బరువులోనుండి ౩౬.౦౦౦ కోట్ల టన్నుల తూకము తగ్గిపోవుచున్నదట. అందువల్లనే కాబోలు హిల్లను మున్నగు మహానుభావులు కోట్లటన్నుల ఉష్ణపుబాంబులను సృష్టించి పుడమి కందించుచున్నారు. ఈ ౩౬.౦౦౦ సంఖ్య చూచుటకు మనకు చాల గొప్పదిగా తోచును. కాని మొత్తము సూర్యుని తూకములో నిది పిలప్పిలాయమాన మని కూడ చెప్పవచ్చును. అంటే సూర్యరశ్మి శక్తి దినదినము తగ్గుచున్నను మనము దానిని ఒకటి, రెండు, పది, వంద వేయి సంవత్సరములలో తారతమ్యముగా గురుతించ లేము. కొన్ని వేల లక్షల సంవత్సరములలో మాత్రమే విజ్ఞాన వేత్తలు సూర్యుని బలాబలములను కనిపెట్టగలరు. సూర్యు డిపుడే పదిరోజులలో చల్లపడు ననికాని, "చేతావని" లో గీచినట్లు ముందు శ్రావణములో సూర్యుడు కొత్తబడునని కాని భావింప నక్కరలేదు.

కోటానుకోట్ల ఏడులు గడచినట్లు సూర్యుడు తగ్గుననుకొనుడు. సూర్యుని గతిలోగూడ మాంద్యము కలిగి వంద వత్సరములలో పృథ్వికి ఇప్పటికంటె మూడడుగులుదూరము జరిగి వెనుకకు పోవుచుండునని శాస్త్రజ్ఞు లనుచున్నారు. సూర్యుడు వెచ్చగా నున్న

సంగతి నందఱెరుంగుదురు. కాని పృథ్వియందలి అపారమగు జలరాశికి అనగా చల్లదనమునకును, వర్షము ఇచ్చుటకును కారణమై యున్నాడనుట చాల కొలది జనము మాత్రమే యెరుగుదురు. ఇది కొంత సూక్ష్మమైన విషయము కావున దురూహాముగ నుండును. కాని మన పెద్దల కాలమునాటికంటె ప్రస్తుతము వానలు పాడిపంటలు తగ్గినది ప్రత్యక్షమే కావున ఈ భూశక్తివలెనే పంచభూతములలో నొకటగు అగ్నిశక్తికూడ అనగా సూర్యుని కిరణప్రసారణ తరుగుచున్న దనుటకు సందేహ మేమి? సూర్యుడు చల్లబడుచుండుటయు, బరువు తగ్గుచుండుటయు సామాన్యముగ నూహింపదగినవి కావు కాని, అసంభవమైన విషయమేమియు కాదు. కొంత తెలివితో లెక్క వేయుచో తెలిసికొనవచ్చును.

ప్రస్తుతము మహాపద్మ (10, 12/0) సంవత్సరానంతర మే మగునో ఊహించినచో కొన్ని పరిస్థితులను మనము తెలిసికొనగలము. అంటే ఇంతటి దీర్ఘకాలమునాడు పృథ్వీ సూర్యుల మధ్య నుండెడు అంతరము నేటికంటె ఒకటింబదిపాళ్ళు ఎక్కువ కాగలదు. అనగా సూర్యుడు పృథ్వికంటె నింకను చాల దూరము వెళ్ళగలడనుట నిక్కువము. పృథ్విలోని వారికి ఉష్ణతగూడ తక్కువగా లభించుననియు దెలియవలయును. (ఇక ప్రస్తుతము శీతదేశములలో నున్నవారు అప్పటికిగూడ నక్కడనే మాతృభూమి యను భ్రమతో నున్నచో గడ్డగట్టి మంచులో గలిసి పోగలరు. తెలివిగలవారు క్రమముగా తమశీత దేశముల వదలి పరదేశముల ప్రవేశించి యచ్చటివారికి వస్తువ్యాపారసౌకర్యము గలిగించి శాంతిలో బడవైచి యా యా రాజ్యముల నాక్రమింతురు. ఇది పశ్చిమ దేశస్థులకు సహజము. భారతదేశము, ఎప్పుడైనను ఇతర దేశములకంటె ఎక్కువ ఉష్ణముగనే యుండగలదు కావున ఇక్కడ వారు మఱెక్కడికిని వలస వెళ్ళనవసర ముండదు.) ఇదే సమయమున సూర్యుని తూకము నూటికి అరవవంతు తగ్గిపోగలదు. ఈ రెంటియొక్క పరిణామముగా సూర్యుని యుష్ణత ఇప్పటికంటె షుమారు 30° శతాంశము (Centigrade) లేక 84° ఫారన్‌హీటున తగ్గగలదు.

ఇంతగా ఉష్ణత సన్నగిలిన తరువాత మనుష్యుడు జీవించక తక్షణమే నశించునని భావన గలుగును కాని అప్పటి మనుష్యునిలోను ఉష్ణత ఎక్కువగా నుండును కావున మన మనుకొనినంత త్వరగా కాక కొంతకాలము తరువాతనైనను వినాశము నొందగలడు. వెనుకటివారి దేహము శీతముగా నుండెడిది కావున నారింజకాయలు వాడుచో శైత్యము వచ్చునని భావించిరి. నేడు కొంచెమించుమించు అందరిలోను ఉష్ణత ఎక్కువగ నుండబట్టియును, కాకరోగములు విశేషము కావునను నారింజపండ్లు మున్నగు శీతల పదార్థముల సేవన యెక్కువైనది. ఆ సమయమున నేడు ప్రత్యేకముగ గనుపడు చల్లని హిమాలయము భూమితోగూడ చేరుకొని ఏకాకారము కాగలదు. జలమయములైన సముద్రములన్నియు అప్పటికే పట్టి మంచుగడ్డలుగా నుండగలవు. వనములతోడను పుష్పములతోడను

పచ్చగను రంగురంగులుగను గన్పడు ఈ ప్రకృతి నామశేషముగ మాత్రి ముండగలదు. ఇక పువ్వులతావిని దడవనేల ? అట్టి సమయమున మానవుడు బ్రదికియుండుచో ఆ మానవుడు మహావిజ్ఞానము గలవాడై యుండు ననుటలో సందేహములేదు. కాని ప్రకృతి యను పెద్దపులి వానిని బ్రదుక నిచ్చునా ?

ఇది మహాపద్మ సంవత్సరములనాటి సంగతి. సామాన్యముగ ఒక కోటి యనగా నేమియో తెలియని వారికి పద్మ మాశ్చర్య జనకముగదా ! సరిగా ౫౦౦౦౦౦ ల సంవత్సరములు ఒక అంగుళమని భావించి మహాపద్మ వత్సరపు లెక్కను దేల్చుటకు ప్రయత్నించుచో ముప్పదియొక్క మైలున్నర (౩౧½) పొడవుగా నది గన్పట్ట గలదు. మనుష్యుడు పుట్టి పదిలక్షల వత్సరము లని వేసిన యంచన సూర్యగతిలో రెండు అంగుళములని మాత్రమే తెలియవలెను. ఈ రెండు అంగుళముల గమనముననే మనుష్యుని యౌన్నత్య మింత యద్భుతముగ నున్నపుడు ముప్పదియొక్క మైళ్ళు గతించిన ఆ యద్భుత కాలమున నెట్లుండునో ! ఇది యొక నిగూఢమైన యద్భుత కల్పన. ౭, ౫ వందల సంవత్సరములలో మానవుడు యాంత్రికుడై యాకాశమున దిరుగుచున్నాడు. నేటి గమనము చాల తీవ్రమైనది. ఇట్లే ప్రగతి జరుగుచుండుచో ఒక వేయి వత్సరములలో మన మూహింపజాలని వాడుగ మానవుడు సిద్ధము కాగలడు. ఇక లక్షలు గడిచి మహాపద్మమువరకు జేరిన వాని చర్యలు ఊహాతీతము లనుటలో సందియ మేమి ? కాని అంతవరకు మనుష్యుడు బ్రదుక గలడా ? ఇంతపొడవు లెక్క నూరక ఊహించితిమే కాని ఈ లోపుగ పృథ్విలో నెన్నిచమత్కారములు, దుర్ఘటనలు కలుగునో ! చరాచరములు, జీవజంతువులు, ప్రజలు ప్రభుత్వములు అడుగంటునో, గతానుభవమునుబట్టి యూహించుకొనవచ్చును.

సూర్యుడు మరొక తనవంటి నక్షత్రముతోగాని, లేక మరొకనక్షత్రము సూర్యుని లోనికిగాని సంఘర్షణగా కలిసికొనిరా సూర్యునికిని పృథ్వికిని గల ప్రదక్షిణ వ్యాసము అద్భుతముగా మారిపోగలదు. నేటి అక్షాంశములలో మహాంతరము పెద్ద గండివంటిది యేర్పడగలదు. మన యనుభవములోనున్న ఈవేల వత్సరములలోను పృథ్వీగమనము ఎప్పటి కప్పుడు మారుచున్నను మనము సూర్యుడు పుట్టినచోటును ఒక కొండ గురుతుతో తూర్పుగా భావించినాము. కావున ఎప్పటికిని అది యట్లేయని సామాన్య లోకమున ప్రచారమై యున్నది. కాని దాని పరివర్తనలోని యాథార్థ్యము దెలిసినపుడు చిత్తము కొంత తత్తరపడుననుట సత్యము.

కొన్నిచుక్కలు అకస్మాత్తుగా మండుచు పొడవై మరొకచోటికి వెళ్లుచు మరలసన్నగా మారి యొకచోట నిలిచిపోవుటయో లేక భస్మమైపోవుటయో మనము గాంచుచున్నాము. వీటి విషయములో శాస్త్రజ్ఞులు నవనక్షత్రము లని (Nava) వ్యవహరించుచున్నారు. ఈ నవీకరణములో కొన్నిచుక్కలవలె యొక పెద్ద చుక్కయే యైన సూర్యుడుకూడ మండిపడి

కదలెనా ఎక్కువగా ప్రకాశించెనా ఇంక నేమున్నది? ఒక్కక్షణములో పృథ్వి యంతయు దహించి బూడిదయై రూపుమాయగలదు. ఇంక మనగతి? ఆ నువ్వులోని యొక పరమాణు రేణువు! ఈ పుడమి యంతయు నొక్కని పిడికిలిలో నుండగలదు. అసలు లెక్కప్రకారము మొన్న 1937 అక్టోబరు నెలలో 'హార్మ్స' అను పెద్ద చుక్క పృథ్వికి మిక్కిలి సమీపముగా (౪౦౦౦౦౦ మైళ్ల దగ్గరగ) మందుచు వచ్చి పడిపోయినపుడు పృథ్విలోని కొంత భాగము నమసి పోవలసి యుండెను. కాని 1931-32 లో వచ్చిన భూకంపము కొంతవరకు దానిని సరిచేసినది. కావున మనకు దానికొడ దూరమై పోయినది. పై పరిమాణము చంద్రునికి భూమికి మధ్యనున్న యంతరముతో కొంత సరిపోవుచున్నది. ఆ చుక్కలోని దావాగ్నికి నాల్గులక్షల మైళ్లుకూడ మిక్కిలి దగ్గర యన్నపుడు దాని వికటభయంకరాకారమును ఈ బాంబులయుగమున సహజముగ బోల్చుకొనవచ్చును. ఆగ్రహము గంటకు డెబ్బదివేల మైళ్ల వేగమున నడిచి ఆరుగంటలలో మనయిలు జేరెడిదట. దాని వెడల్పు ఒక మైలట! ఇది మన దేశపు సముద్రములో బడినపుడు పోయెడి వాళ్లు పోగా ఉన్నవాళ్లయినను కొన్ని వేల వత్సరముల వరకు కట్టెల ఖర్చు లేకుండ వేడినీళ్లు లభించియుండును. అనేక ద్వీపములు పుట్టి గిట్టియుండును. అప్పటికైనను మన భారత దేశమునకు స్వరాజ్య పరిపాలనను గూర్చిన యోగ్యతాపత్రము దొరకెడిదో లేదో!

ఇట్టి యుల్కాపాతములనుగూర్చి మన జ్యోతిశ్శాస్త్రమున (అద్భుత సాగరాది గ్రంథములలో) గ్రహకూటమనియో విషమగ్రహసమ్మేళనమనియో యనేక విధముల జెప్పియున్నారు. ఇట్టి వన్ని గ్రహణాదులవలె యనిష్టసూచకము లనియును అపుడు స్నాన జపతపాదుల నొనర్పవలె ననియు పెద్దలు నిర్ణయించిరి. అందరేకముఖముగ నట్లు ప్రార్థనలు సలుపుటలో నొక యద్భుతము ఏదైనను కలిగెడు నేమో! ఇప్పటి తెలివిగల వారి కెవ్వరి కెవరు దెల్పవలెను? 1908 లో సైబేరియా దేశమున ఉల్కాపాతము జరిగినపుడు కొన్ని యడవులు మేఘాచ్ఛన్నములై పాడై పోయెనట! అక్కడ మనుష్యుల సంఖ్య తక్కువకావున సరిపోయినదికాని, మన దేశమువలె దట్టముగా నున్నచో కొన్నికోట్లమంది బలియయ్యెడువారు.

చూచుటకు చంద్రుడు చల్లనివాడైనను ఇకముందు మనకు ముప్పుదెచ్చువాడు వీడేనట! అందుకనియే కాబోలు వీని భవిష్యాపకీర్తి కళంకముగా నిప్పుడే నెలకొనినది. అయితే, ఈ పని ఇంకను లక్షలు కోట్ల వత్సరముల తరువాత జరుగునదికావున ఇప్పటి నుండియే చంద్రుని దీవింప నక్కరలేదు. అప్పటి పృథ్విలో నేదో యొక మనోవైకల్యము గలిగి ఈ గడబిడలో విరేచనముల పాలగునేమో? దీని కడుపు మండ, చంద్రుని తనవైపు చలువకొరకు లాగుకొనుచు అసలు సన్నిపాతము బుట్టి బుడిగ్గు మనునా? ఈ పుడమి యెన్ని ముక్కలుగా చీలిపోవునో? సలిల మెక్కడ పడునో, అనల మెక్కడంటునో?

చర్చిలు (చర్చిల్) ఏడనో, హృదయము (హిట్లరు) ఏడనో ఇప్పు డెవరు దెల్పగలరు. మా యిల్లు అపుడే భూతలమున నుండునో మాధన మేడ నుండునో యని ఇపుడు మలయాయుద్ధ పోరు లను కొనుచున్నటులు, అపుడు మహాపృథ్విలోని మానవు లందరును మాట్లాడుటకైనను అవకాశము దొరకునా?

జగత్ప్రళయము ఇంకను మిక్కిలి దూరమున గలదు. ఇది పుట్టి రెండు అబ్జముల వత్సరములేనట! ఇంకను ఎనిమిదవ వత్సరము వచ్చినపుడుగదా కన్యాదానము? పెళ్లియైన చాలకాలము నాటికే గదా పిల్లలు గలిగి పంపకములకై యుద్ధ మొనర్చి మడియుట? ఎందుకైనను భగవన్నామసంకీర్తన మనెడు దివ్యశక్తి పనికిరాదా! జగత్ప్రళయమైనను జగదీశ్వరభక్తునికి చలనము లేదు. ఏ మనియెదరు?

మా దా త లు

సదాశివ పేటనివాసులు, సుప్రసిద్ధ శ్రీమంతులు శ్రీ కుద్దాల బుచ్చప్పగారు రు౧౧౬లతో సన్మానించి 'విభూతి'కి రాజపోషకత్వము నంగీకరించినారు. వీరు 'విభూతి'కిని 'విభూతి'సంపాదకులకును చిరకాలమునుండి ప్రోత్సాహ స్తంభమువలె నున్నారు. ముందును వీరి యాశ్రయము స్థిరముగ నుండగలదు. మరియు శ్రీమునిపల్లి మఠము సంగయ్యగారు, రు ౨౫ లచే మిక్కిలి యౌదార్యముతో సర్పించి ప్రోత్సాహించినారు. వీరు సదాశివ పేటకు అలంకార ప్రాయులు, స్వమతాభిమానులు. శ్రీమఠ్రి బక్కన్నగారును వారి పుత్రులు మర్రి వీరసంగప్పగారును రు ౫లను ప్రథమదక్షిణగా సమర్పించి ప్రాచీన వ్రాతప్రతులగు ద్విపద బసవ పురాణమును కొలనుపాక మాహాత్మ్యము అను గ్రంథముల నొసంగి మున్ముందొక గ్రంథమును నచ్చువేయింపగల మని వాగ్దానము గావించిరి. వీరు గొప్పగురుదేవతా భక్తులు.

దేవరపల్లి నివాసులు శ్రీ కుంకులగుంట వీరయ్యగారు శివదీక్షాసమయమున భూరి దక్షిణలతోడను, నూతన వస్త్రములతోడను సన్మానించిరి. వైద్యవర్యులు శ్రీ చిమిరాల చంద్రశేఖరయ్యగారు ౫౦ రులను వాగ్దానము గావించి 'విభూతి'కి సహాయకులై మొదటి దఫా ౧౦ రుల నొసంగినారు. వీరు గొప్ప మతాభిమానులు. శ్రీ కుంకులగుంట కోటయ్యగారి కుమారుడు సంగయ్యగారు తమ పాతవాగ్దానము బాపతు ౪ రులను చెల్లించిరి. పరిమిగ్రామ నివాసులు శ్రీ బెళగిన కోటినాగయ్యగారు ౨౫ రులను మిక్కిలి యుదారతతో నిచ్చి తమ పూర్వవాగ్దానమును సార్థకపరచిరి.

వీ రందరికిని పరమేశ్వరుడు ఆయురారోగ్యభాగ్యముల నొసంగుగాక!

రా మా య ణ వి శే ష ము లు

ఈ వ్యాసము మొదలు హైదరాబాదు ఆంధ్రుల విజ్ఞానాభివర్ధనీ పరిషత్తులో శ్రీ సు. ప్రతాపరెడ్డి గారిచే చదువబడినదను ముఖ్యసూచనను పాఠకులు గమనింప ప్రార్థన.

పు రా రీ !

శ్రీ దేవుపల్లి సత్యారావుగారు

అనయము దేవతానికర మాదృతిఁ గొల్వఁగ నొప్పువాఁడవై
మునిజనమానసాబ్జముల ముద్దుగ నాట్యము సేయు నీ వహో!
పనిగొని కాచినావుకద బాణుని వాకిలి భక్తులందు నీ
కొనరెడి ప్రేమ కెందు మితి యున్నదె? శ్రీత్రిపురాంతకేశ్వరా! 1
పిల్లఁడు తండ్రితోడ మురిపెమ్ముగ చెలంగఁ బెనంగి కొట్టుచో
నల్లమునం దతండు ముద మొందుచు లాలన చేయుభంగి నీ
వల్ల కిరీటి యుద్ధమున కాత్మను మెచ్చి త్వదస్త్ర మీనిచోఁ
జెల్లునె వాని పౌరుషవిశేషము? శ్రీత్రిపురాంతకేశ్వరా! 2
"హర! హర! శంకరా!" యని యహర్నిశముం భవదీయనామ సం
స్మరణసుధాబ్ధి మున్గి కడు సంతస మందుచు నీజగంబు నే
మఱచెడి తత్పరాత్మ్ములకు మాన్యచరిత్రుల కెప్పుడుం వశం
కరుఁడవు నీవు భక్తజనకల్పక! శ్రీత్రిపురాంతకేశ్వరా! 3
"నా సరివారు లే"రని యనంతమదంబున విఱ్ఱవీగి కై
లాసము నెత్తు రావణుని లావు నడంచితి కాదె యద్రివి
న్యాసముగాఁ బదాంగుళిని పత్తుచు నీ పదభక్తు నేనియున్
జేసెదు శిక్ష గర్వమును జెందగ శ్రీత్రిపురాంతకేశ్వరా! 4

త త్స మ చం ద్రి క

గ్రంథకర్త:—శిరోమణి సన్నిధానము సూర్యనారాయణశాస్త్రి

ఇది వైయాకరణ సిద్ధాంతకౌముదీస్థితములగు సంధి సమాస సమాసాశ్రయవిధి స్త్రీ ప్రత్యయ కృత్తద్ధిత భాగములనుండి యాంధ్రభాషకుఁ గావలసినంత పట్టు విషయము నుద్ధరింపఁబడి వ్రాయఁబడిన వ్యాకరణము. కాశికా మాధవీయ ధాతువృత్తి గణరత్న మహోదధి. మహాభాష్యము మొదలగు సంస్కృత వ్యాకరణ గ్రంథములను కాళీ భండార్కరు త్రివేది మొదలగువా రాంగ్లమున వ్రాసిన సంస్కృత వ్యాకరణ గ్రంథములను శోధించి తత్తద్విషయము లిందుఁ జేర్పఁబడియున్నవి. మఱియుఁ బెక్కు పాణినీయ ప్రయోగము లిందుఁ జూపఁబడియున్నవి. ఇట్టి గ్రంథ మాంధ్రమున లేదు. ఒక్క యాంధ్రభాషలోఁ గాదు. ఏదేశభాష లోను లేదు. ఇట్టిది వ్రాయసాధ్యపడుననియును నెవ్వరును దలంపలేదు. అభినవ వాగనుశాసను లైన బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రి గారి పీఠికతో నలంకృతము. ఫిబ్రవరి మాసాంతమునకు విక్రయమునకు సిద్ధమగును. యుద్ధకారణమువలనఁ గాగితము వెల హెచ్చుటచేఁ గొలఁది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

రమారమి ౨౦౦ పుటలు వెల 2-8-0 మాత్రమే

ప్రాప్తిస్థానము గ్రంథకర్త

44, జీరా, సికింద్రాబాద్ (దక్కను)

1942

హైదరాబాదు స్టేటు డైరి, ప్రకాశకులు శ్రీరామా బుక్ డిపో, మార్కెటువీథి, సికిందరాబాదు. పుటలు 500, చక్కని బైండు, అచ్చు వగైరాలు. వెల 1-0-0 (బి. జి), నిజాం రాజ్యమునుండి ఇట్టి డైరిని ప్రకటించు ప్రయత్నమును వీరు మూడు వత్సరముల క్రిత మారంభించినారు. ఇది దినదినాభివృద్ధి నందుచు లోకప్రియమైనందులకు సంతసము. ఇందు ఐదు భాషలలో తిథులును, తెలుగు పంచాంగమును, ఆంగ్లో యిండియన్ పర్షియన్ క్యాలెండరును పండుగ తిథులు సెలవు దినములును పోస్టు టెలిగ్రాము వివరణమును కోర్టు ఫీజు అక్టును ఇంకా ముఖ్యమైన పెక్కు లిస్టులును కలవు. ఈ కాగితముల కరవులోగూడ పూర్వము వెలకే అమ్ముట గమనింపదగినది. ఇది యుపయుక్తమైనది.

హైదరాబాద్ కర్ణాటక; ప్రకాశకులు, ఆర్. జి. జాగీరుదారు, B. A, లింగసూగూరు విఠల్ రావు గార్లు, కర్ణాటక జనరల్ స్టోర్సు, సుల్తాన్ బాజారు, హైదరాబాదు.ద. పుటలు ౧౫౦, గ్లేజు డెమ్మీ, వెల 1-8-0. ఈ మహాశయు లిరువురు "కన్నడ ప్రకటనాలయము" ద్వారా పై గ్రంథమును మిక్కిలి ఉత్సాహ పరిశ్రమలతో మొన్నటికన్నడ సాహిత్య సమ్మేళనావసరమున ప్రకటించినారు. హైదరాబాదునుండి కన్నడులు వెలువరచిన మొదటి కన్నడ పొత్త మనుకొనవచ్చును. ఇందు మొదటి భాగమున నిజాం రాజ్యచరిత్ర, విద్యా ప్రచారము, కన్నడులస్థితిగతులు మున్నగువానిని గూర్చి మంచి వ్యాసములు గలవు. రెండవది పరిచయభాగము, మిక్కిలి ముఖ్యమైనది. దీనిని నిజాంరాష్ట్రమందలి ఆంధ్రులుకాని మహారాష్ట్రులు కాని చేయలేదు. ఈ యపూర్వప్రయత్నము కన్నడులద్వారా నెరవేరుట అభిమానవిషయము. ఇందు నిజాం కన్నడ ప్రముఖుల జీవిత చరిత్రములు సచిత్రముగా ప్రకటింపబడినవి. ముద్రణము కాగితములు చక్కనివి. కరవులో నిట్టి పెద్ద పనిని యువకమిత్రులు కావున సాధించినారు, వీరి ప్రయత్నము నభినందించుచున్నాము. దీనిని మరొకసారి బాగుగా పరివర్ధన మొనర్చి పరిచయభాగమును మాత్రము ప్రకటించుచో నొక ప్రమాణ గ్రంథముగా నుండ గలదని భావించెదము. ఇది కన్నడభాషలో కలదు.

చదివింపులు:-ప్రకాశకులు జె. చంద్రమౌళిశాస్త్రిగారు, ఆంధ్రవాఙ్మయ సేవాసమితి, బూర్గంపాడు, పాల్వంచ, నిజాం స్టేట్. పుటలు 96, వెల యుచితము కావచ్చును. పై సమితికి స్థాపకులును గ్రంథాలయ స్థాపకులును ఆంధ్ర ప్రచారకులును ప్రముఖులును అగు శ్రీశ్రీ కొత్తపల్లి వేంకట రామలక్ష్మీనారాయణ శర్మ గారికి విజయ నగరాంధ్రభారతీ తీర్థ సంస్థవారు "సాహిత్యవిశారద" బిరుదమును సమర్పించినందులకు శర్మ గారి యభినందనార్థము గావించిన సభలో ఆంధ్రదేశపు పెద్దలు కవి పండితులు బంపిన సందేశములును కార్యక్రమమును ఇందు ముద్రింపబడినవి. దీనివలన శర్మ గారి ఘనతను సహజముగ గనుగొనవచ్చును. శ్రీవారి యభ్యుదయమును వాంఛించు మిత్రకోటిలోని వారమేయైన మేము ప్రత్యేకముగ జెప్పవలసిన యవసరము లేదు.

చిత్రభాను మహాగాంవ్. పంచాంగ సిద్ధాంతులు శ్రీరుద్రారాధ్యశాస్త్రిగారు, మహాగాం జి. గుల్బర్గా నిజాం, పుటలు 66, సైజు పొడవు, వెల 0-4-0, భాష కన్నడము—శ్రీ శాస్త్రిగారు ౨౫ సంవత్సరములనుండి పంచాంగమును ప్రకటించుచు జ్యోతిషపాఠశాలను నడపుచు వీరశైవ లోకమునను కర్ణాటకమునను ప్రసిద్ధులై యున్నారు. ఈ పంచాంగమున మిక్కిలి యుపయుక్తములైన అనేక ముహూర్త, సాముద్రిక, గ్రహచార, వర్షఫలాదులు గలిగి శుద్ధమైన తిథివారాదులతో నొప్పుచు లోకప్రియత నందియున్నది. ఇట్టి పంచాంగ మొకటి ఆంధ్రమున నుండుట ముఖ్యము.

ఒక్క రామాయణమేమిటి? హిందువులగాథలు, వారి కళలు, అశ్వశాస్త్రిలవంటి శాస్త్రములు, వైదిక దేవతలు ఇవన్నియు గ్రీసువరకు క్రీస్తునకు పూర్వము రెండుమూడు వేల యేండ్ల క్రిందటనే వ్యాపించియుండెను. ఎట్లనగా గ్రీకుదీవులకు సమీపమందే సిరియా అను దేశ మున్నది. పూర్వములో అచ్చటనుండిన మండలాన్ని హట్టిదేశ మనిరి. అచ్చట బోఘాజ్‌క్వీ (Boghazkuei) అను నగర ముండెను. దానికి తూర్పున టైగ్రిస్ యూఫ్రిటీసు నదులమధ్య మిటన్నీ అను దేశముండెను. అది యిప్పటి మెసపొటోమియా లోని మండలము. హట్టిరాజు మిటన్నీ రాజుతో క్రీ. పూర్వము ౧౩౮౦ లో ఒక సంధి చేసుకొనెను. దానిని శాసనముగా చెక్కించిరి. ఆ సంధికి సాక్షులుగా మిత్రి, వరుణ, ఇంద్రి, నాసత్య దేవతలు పేర్కొనబడినారు. బోఘాజ్‌క్వీలోని దిబ్బలలో కొన్ని శాసనాలు దొరికినవి. వాటిపై అశ్వశాస్త్ర సూత్రిములను వ్రాసినారు. ఐకవర్తన, తిర(త్రి) వర్తన, పంజ (పంచ)వర్తన, షట్ట (షష్ఠ) వర్తన, అను నడకలను గుర్రాలకు నేర్పించవలెనని అందు వ్రాసినారు. ఈ పదాలు సంస్కృతభాషలోనివి. సిరియా పాలస్తీనా ప్రాచీన రాజుల పేరులు సంస్కృతనామములతో కూడియుండెను. అర్తతమ (ఋతతమ) తుషరిత, సుబంధు అనునవి కొన్ని పేరులు. ఈ నిదర్శనాలనుబట్టి సిరియా ప్రాంతాలకు హిందువులు క్రీస్తునకు పూర్వము 3000 ఏళ్ళకిందటనే వెళ్ళియుండి రని పాశ్చాత్యులే వ్రాసియున్నారు. క్రీ. పూ. ౨౬౩౯లో అక్కడ్ (సిరియా ప్రాంతములోని దేశము) రాజగు సర్గాం అను వాడు ఏషియామైనరులోని "పురుషఖండము" రాజైన నూర్‌దగన్ అను వానిపై దాడి వెడలెను. నేటికి ఇంచుమించు ౪౬౦౦ ఏండ్ల క్రిందట సిరియా ప్రాంతములో పురుషఖండ రాజ్య ముండెను. +దీనినిబట్టి రామాయణగాథను గ్రీకుకవి క్రీ. పూ. ౮౦౦ లేక ౯౦౦ ఏండ్లనాడు వినియుండుట ఆశ్చర్యకరముకాదు. పైగా ఇంచుమించు ఏడెనిమిది నూర్ల ఏండ్లకాలములో అనగా క్రీస్తు పూర్వము ౧౫౦ నాటివరకు ఇలియడును దిద్దుచునే వచ్చినారు. కావున దాని తుది స్వరూపము క్రీ. పూ. ౧౫౦ లో ఏర్పడెను.

ఇంతేకాక గ్రీసు దేశానికి సమీపములో ఉండే ఛాల్డియా దేశములో క్రీస్తునకు పూర్వము 3000 ఏండ్ల క్రిందట పంపబడిన ఇండియా టేకుదూలములు కనబడినవి. టేకు కట్టె ఇండియాలో తప్ప మరెచ్చటను లేకుండెను అని మిస్ రగోజన్ (Vedic Indiaలో) వ్రాసెను. ఆమె యింకను ఇట్లు వ్రాసెను. "బాబిలోనియాలో హిందువులు నేసినబట్టలను "సింధు"అను పేరుతో వ్యవహరించిరి. "సాలమన్ కాలములో ఇండియానుండి ఎగుమతి యయిన చందనము, దంతము, కోతులు, నెమళ్ళు మున్నగు భారతీయవస్తువులకు హీబ్రూ భాషలో పేరులు లేనందున భారతీయ నామములతోనే వ్యవహరించిరి. ఇట్టి ప్రమాణాలను

+ హట్టి (Hithite) ని గురించి ఇంకను వివరాలు తెలుసుకొనగోరువారు ఎన్‌సైక్లోపీడియా బ్రిటానికాలో పై ఇంగ్లీషుపదమువద్ద చూచుకొనగలరు.

బట్టి హోమరుకంటే ఎన్నియో శతాబ్దములకు పూర్వమే హిందూవ్యాపారులు, వైదిక మతబోధకులు, గ్రీసుదేశమువరకుకూడా వెళ్ళి వచ్చుచుండిరని స్పష్ట మగుచున్నది.

కొందరు పాశ్చాత్య పండితుల అభిప్రాయప్రకారము హోమరే రామాయణము నుండి తన కథావస్తువును గ్రహించెను. "హోమరు వ్రాసిన ఇలియడ్ పురాణము రామాయణముయొక్క ప్రతిధ్వనియే. మరియు దానియొక్క అస్పష్ట మగు అనుకరణము. ఈ అనుకరణము ప్రతి చిన్నవిషయములో కూడా స్పష్టముగాను నిరాకరింప రానిదిగాను కనపడుచున్నది" అని యం. జల్లికోట్ పండితుడు వ్రాసినాడు. *

హిప్పొలిట్ ఫొష్ (Hippolyte Fauche) ఇట్లనెను. "రామాయణము నుండియే ఇలియడ్ ఏర్పడినదని నేను పూర్తిగా విశ్వసించుచున్నాను. † ఎమిల్ బూహాఫ (Emile Bumouf) క్రీ. శ. ౧౮౭౭ లో ఇట్లు వ్రాసెను. "ఈ ౧౯ వ శతాబ్దములో రెండు ఆశ్చర్యాలు సంభవించెను. (౧) క్రైస్తవ మతమునకు సంబంధించిన చాలా విషయాలు హిందువులనుండి వచ్చినవనియు (౨) గ్రీకు పురాణాలు స్వతస్సిద్ధములు కావనియు తెలిసెను. గ్రీకు దేవతలును శూరులును కలసి యొక సుందరాంగి మానభంగమునకై పగ తీర్చుకొనుటకు గుమికూడు కథ అంతకు పూర్వమే గంగాతీరములో రచితమైయుండెను. ♦

వెబర్ అను నతడు రామాయణము క్రీ. శ. ౪౦౦ లో రచింపబడెనని వ్రాసినాడు. ఎందుకనగా బౌద్ధజాతకకథలలోని ఒక కథలో సీతారాముల ముచ్చట కలదట. జాతక కథలు బౌద్ధుని పూర్వజన్మ కథలు. అవి కల్పితములైనవి. అయినను ఏడవ అవతారపురుషుడయిన రాముడు తొమ్మిదవ అవతారపురుషుడయిన బుద్ధుని తర్వాత నుండినట్లు వెబరు వాదించుట హాస్యాస్పద మని విల్లీ పండితుడు ఖండించినాడు. జకోబీ అను పండితుడు రామాయణములో "యవన" అను పదము మూడుమారులు వచ్చినందున రామాయణము అలెగ్జాండరు దండయాత్రకు తర్వాతికాలపు రచనయై యుండు నను సూచనను చేసినాడు. "యవన" పదము అలెగ్జాండరుతో మన దేశములోనికి వచ్చినదని పాశ్చాత్యు లెప్పుడును ఒక తప్పుడు వాదము చేయుచుందురు. అలెగ్జాండరుగాని అతని పెద్దలుగాని పుట్టుటకు ౨౦౦౦ ఏండ్లకు పూర్వమే హిందువులు సిరియా, గ్రీసుదేశాలవరకు తమ మత

* The Iliad of Homer is nothing but an echo, an enfeebled souvenir of the Ramayana............The imitation is flagrant, undeniable, met with even in details.— M. Jellicot in Bible in India P. 32.

† Rama & Homer – Lille P 175.

♦ "The 19th century had experienced two great surprises. (1) The Indian origin of much that is called "Christianity," (2) and that the Greek epics were not original, and even the great hordes of Gods & men and their muster to avenge the rape of a pretty woman had been previously made into a great epic on the banks of the Ganges." Ibid P. 175.

వ్యాప్తిచేసి యుండినట్టి వారని ఇదివరకే చూపినాము. కావున పదేపదే అలెగ్జాండరుతో "యవన" పదముయొక్క దిగుమతిని ఆధారముచేసుకొని అపక్వసిద్ధాంతాలను చేయుట అజ్ఞానవిలసనముగా నుండును. ఇట్టి కారణాలనుబట్టి దొంగ యెవరో దొర యెవరో మనకు విశదమగుచున్నది.

వాల్మీకి రామాయణములో విదేశీయ వస్తుప్రభావముయొక్క జాడలేవియు కాన రావు. భావములలో, సాంఘికాచారములలో, భూగోళవర్ణనలలో, పాత్రల పేరులలో, ప్రకృతి వర్ణనలలో ఏమియు వైదేశిక లక్షణములు కానరావు. కావున వాల్మీకి నుండియే హోమరు తన పురాణమును సృష్టించి యుండును. లేదా పరస్పర సంబంధ ముభయుల కును లేకుండును.

దే శి వి దే శి పు రా ణా లు

ఈ చర్చను ముగించుటకు పూర్వ మొక సూచనను చేయదలచినాను. జైన బౌద్ధ మత వ్యాప్త్యనంతరము నుండి ఇంచుమించు ఒక వేయి సంవత్సరములవరకు స్వార్థపరులు తమతమ భావాలను ప్రచారముచేయుటకై పురాణములలో కల్పిత కథలను, భావాలను నీతులను దూర్చి పెంచుచువచ్చి రని పలువు రభిప్రాయపడినారు. అందుచేత ఈ కాలములో పురాణాలకు విలువ తగ్గెను. పురాణాలలో అతిపురాతనచారిత్రికాంశము లిమిడి యున్నవి. మన పరిశోధకులు - ఇంగ్లీషు సంస్కృతము బాగా నేర్చినవారు- కేవలము మన సంస్కృత పురాణాలనే కాక విదేశీయ పురాణాలను గూడా సంప్రతింపు దృష్టితో (Comparative Study) చదువవలెను. ఆర్యావర్తమందు ఆర్యుల సంస్కృతి, నాగరికత, విజ్ఞానము ఒకదిక్కు విజృంభించుచుండగా ఇంచు మించు అదేవిధముగా కొంతకాలము తర్వాత ఈరాక్, బాబిలోనియా, హట్టి, అసీరియా, ఛాల్డియా, ఫినీషియా, సిరియా, గ్రీసు, ఈజిప్టు, (మిశ్రదేశమునందలి నీలనదీ ప్రాంతములో) రోము దేశములలో నాగరి కత పెంపొందుచు వచ్చెను. పై దేశాలలోను పురాణాలు రచింపబడెను. వాటిలో విశేష భాగము ఇంగ్లీషులో లభించుచున్నవి. వాటిని మన పురాణాలతో సరిపోల్చు దృష్టితో చూచుచు వచ్చిన, మన పురాణాలలోని విశ్వామిత్రుడు, భృగువు, పరశురాముడు, బల రాముడు, వాల్మీకి మున్నగువారికి ఆ దేశాలతో ఏమైన సంబంధ ముండెనో యేమో తెలియరాగలదు. ఆదేశాలచర్చ మన పురాణాలలో కనబడవచ్చును.

౨

జై న రా మా య ణ ము

ప్రపంచానికంతా వాల్మీకి రామాయణము పరిచితమయిపోయినది. భారతీయ భాషలలో అనువదింపబడిన రామాయణములలో బహువిధములైన మార్పులు చేసినారు. తులసీదాసు తన కిష్టము వచ్చినట్లు మార్చెను. గోనబుద్ధుడు చాలా మార్పులు చేసెను. వాల్మీకిరామాయణములో లేని ఇంద్రజిత్తు భార్యయగు సులోచనను గోనబుద్ధుడు సృష్టించి సులోచనా సహగమనము అను పెద్ద భాగమును గొప్పగా పెంచి వర్ణించి వ్రాసెను.* శతకంఠరామాయణ మని ఒకడు వ్రాయగా అంతకు మించిన శక్తిని చూపింతు నన్నట్లుగా సహస్రకంఠ రామాయణమును మరొకడు వ్రాసెను. అధ్యాత్మరామాయణము, అద్భుత రామాయణము, విచిత్ర రామాయణము ఇట్టి వెన్నైనను సృష్టియై కొద్దిగనో గొప్పగనో ప్రజాదరమునుగూడ బొందినవి.

అన్ని రామాయణముల ముచ్చటయేమో కాని జైనరామాయణమును గురించి మాత్రము ప్రత్యేకముగా చెప్పవలసియున్నది. "జైనరామాయణము" అను పేరుతో ఏగ్రంథమున్నూ లేదు. హేమచంద్రు డను జైనుడు "త్రిషష్టిశలాక పురుషచరిత" అను పేరుతో ఒక గ్రంథాన్ని రచించెను. అదియిప్పుడు ముద్రితమై లభ్యమగుచున్నది. మూల మును నేను చూడలేదు. అందలి రామాయణకథను ఇంగ్లీషు వ్యాసరూపముగా నున్న దానిని చూచినాను. దానినుండియే యీ క్రింది కథ నుదహరించుచున్నాను. జైనహేమ చంద్రుడు పై గ్రంథములో రామాయణకథ నిచ్చినాడు. ఆ కథ వాల్మీకి రామాయణ ముతో ముఖ్యవిషయాలలో భిన్నించుచున్నది. అందుచేత భిన్నించిన విషయాలను చేర్చి దాని నిచ్చట వ్రాయుచున్నాను. భిన్నించని విషయాలు వ్రాయలేదు. అవి రెంటను ఒకటే రీతిగా నున్నవని గ్రహింపనగును.

జై న క థ

౧-వ అ ధ్యా య ము

రా క్ష స వా న రో త్ప త్తి

భరతఖండ మందలి వినీత పట్టణమున ఇక్ష్వాకు వంశీయు డయిన సగరచక్రవర్తి రాజ్యము చేయుచుండెను. అత డొకనాడు వేట కరిగి బాటతప్పి యలసియుండెను. అప్పు డరణ్యమం దత డొక సుందరిని సుకేశ యను దానిని జూచెను. ఇరువురు పరస్పరము

* ఈ భాగ మింకను అముద్రితము. నా కడనుండిన తాళపత్రప్రతిని ఆంధ్ర విద్యాపీఠమువారు ప్రచురణార్థము తీసుకొనియున్నారు.

మోహించిరి. అప్పు డొకడు వచ్చి యా సగరునితో నిట్లు చెప్పెను. "అయ్యా! విద్యాధరులలో నొక డయిన సులోచను డను రాజు గగనవల్లభాపట్టణము నేలుచుండెను. అతనికి సహస్రనేత్రు డను కుమారుడును, సుకేశ యను కూతురును కలరు. రథనపురాధీశ్వరుడైన పూర్ణమేఘు డనువాడు సుకేశను గోరియు నభీష్టము నెరవేరనందున సులోచనుని జంపి రాజ్య మపహరించెను. ఇప్పుడు సహస్రనేత్రుడును తన చెల్లెలగు సుకేశయు నీయరణ్యమున దాగియున్నారు. తాము సుకేశను పరిగ్రహింప నర్హులు."

అదే ప్రకారము సగరుడు సుకేశను పెండ్లియాడి సైన్యయుక్తుడై పూర్ణమేఘుని పారదోలి తన మఱదిని రథనపురము నేల నియోగించెను. కొంత కాలమునకు బావమఱదులు తీర్థయాత్ర చేయుచుండ పూర్ణమేఘుడు వీరి కెదురుకాగా సహస్రనేత్రు డతని జంపెను. పూర్ణమేఘుని కొడుకు ఘనవాహనుడు. భీము డను రాక్షసరా జతని జూచి యిట్లు పలికెను. "అయ్యా! నీవు నాకు పూర్వజన్మమున పుత్రుడవు, నా కాలము సమీపించినది. కావున నీకు నా నవవజ్రముల హారము నిచ్చితిని. నీవు రాక్షస ద్వీపమందలి నా లంకా పట్టణమగు పాతాళలంకకు పరిపాలకుడవు కమ్ము"అని యతనికి పట్టము కట్టెను. ఇతనికి మహారాక్షసుడు, అతనికి దేవరాక్షసుడు, అతనికి కీర్తిధవళుడును, అతనికి తతిత్కేశుడును బుట్టిరి.

ఇక వానరోత్పత్తి యెట్లనగా రత్నపురమున తొల్లి పుష్పోత్తరు డను విద్యాధరుడు రాజ్యము చేయుచుండెను. అతనికి పద్మోత్తరుడను కుమారుడును, పద్మయను కూతురును గలిగిరి. శ్రీకంఠు డను రాజు పద్మను వివాహమాడఁదలచి తన విమానముపై నెత్తుకొని పోయెను. పుష్పోత్తరుడు కోపించి శ్రీకంఠుని చంప నుద్యుక్తుడయ్యెను. అప్పుడు పైన చెప్పబడిన కీర్తిధవళు డను రాక్షసుడు వారికి సంధి సమకూర్చెను. కొంత కాలమునకు శ్రీకంఠుడు వానరద్వీపమునకు రాజయ్యెను. ఇతనికి వజ్రకంఠుడు, అతనికి దశరథుడు పుట్టిరి.

పై జెప్పిన రాక్షసరాజగు తతిత్కేశు డొకనాడు వానరద్వీపమందు భార్యా సహితుడై యిచ్ఛావిహారము చేయుచుండ నతనిభార్యయొక్క ముఖము నొక్క వానరుడు బరికిపెట్ట భర్త కోపించి వానిని జంపెను. పిమ్మట పశ్చాత్తప్తుడై వైరాగ్యమును బొంది తన కొమరుడగు సుకేశునికి బట్టము గట్టెను. అచ్చట వానర ద్వీపరాజగు దశరథునకు కిష్కింధుడు పుట్టెను. ఇతనిని స్వయంవరమందు మందిరమాలి యను రాజు కూతురు వరింపగా అశనివేగు డను రాజు కోపోద్దీపితుడై వానరద్వీపమును జయించి యచటినుండి కిష్కింధుని బారదోలి రాక్షస ద్వీపముపై తన సైన్యమును నడుపగా సుకేశుడును పారిపోయెను. ఈ సుకేశుడును కిష్కింధుడును పాతాళలంకలో దాగుకొనిరి. అచ్చట సుకేశునికి మాలి, సుమాలి మాల్యవంతులను ముగ్గురు కుమారులు పుట్టిరి. మాలి పెద్దవాడైన పిమ్మట తన తండ్రి కపచారము చేసినరాజును, అతని రాజ్యమును జయింపగోరి బయలు దేరెను. కాని యతడు యుద్ధమందు మరణించెను. అతని తమ్ముడగు సుమాలి కేకసి

యను దాని బెండ్లియాడి రత్నశ్రివసుడు, భానుకర్ణుడు, విభీషణుడను కుమారులను చంద్రనఖ యను కూతును కనెను. వీరి పూర్వికు డిచ్చిన నవరత్నముల హారము సుమాలిదగ్గఱ నుండెను. దాని నెవ్వరు నెత్తజాలకుండిరి. దానిని వేయిసర్పములు కావలి కాచియుండెను. అట్టి వజ్రహారమును రత్నశ్రివసు డవలీలగా ధరించెను. ఆ నవరత్నములం దీబాలుని ముఖ ప్రతిబింబమునుచూచి తండ్రి సంతసించి యతనికి "దశముఖ"యను బిరుద మిచ్చెను. భానుకర్ణునికి కుంభకర్ణుడని పేరువచ్చెను. మరియు చంద్రనఖకు శూర్పణఖ యను పేరువచ్చెను.

౫-వ అధ్యాయము

రావణుని దిగ్విజయము

దశముఖుడు పెద్దవాడై తపస్సుచేసి యనేక శక్తుల సంపాదించి మండోదరి యను దాని బెండ్లియాడి యింద్రజిత్తను కొడుకును బడసెను. పిమ్మట లంకాపురమును సాధించి దాని కధీశు డయ్యెను. వానరరాజైన కిష్కింధుని కుమారులగు ఆదిత్యరాజస్సు, రక్షరాజస్సు, అనువారు నరకములో బడినారని విని యమరాజును పారదోలి వారిని వానర ద్వీపమందు రాజులనుగా జేసెను. ఆదిత్య రాజస్సునకు ఇందువతివలన వాలి, సుగ్రీవులు పుట్టిరి. రక్షరాజస్సునకు నలుడు, నీలుడు పుట్టిరి. వాలి కిష్కింధ నేలెను. దశముఖుడు లంక నేలుచుండెను. దశముఖుడు వాలి పరాక్రమము వినినవాడై యోర్వక యతనిపై యుద్ధమునకు బయలుదేరి యోడిపోయి బంధింపబడెను. పిమ్మట వాలి యతనిని విడిచిపెట్టి మేరుపర్వతముపై తపస్సుచేయబోయెను. సుగ్రీవుడు తన కూతురగు సుభద్రను దశముఖున కిచ్చి పెండ్లిచేసెను. దశముఖు డంతటితో నూరకుండక రత్నావళి యను నందకత్తె సత్యలోకమున నున్నదని విని దాని తెచ్చుకొన దలచి పోవుచు మార్గమధ్యమందు వాలిని జూచి మేరువుక్రింద చేయి వెట్టి పర్వతముతోగూడ నతనిని గూల్పజూచెను. కాని వాలి తన బొటనవ్రేలితో పర్వతమును నదుమగా క్రింద నుండిన దశముఖుడు పీడితుడై యనేక సంవత్సరములు రోదనము చేసెను. అందుచే నితనికి రావణుడను పేరువచ్చెను. రావణు డష్టకేలకు ముక్తినొంది మారుతరాయడు యజ్ఞము చేయుచు జీవహింస చేసినందులకు కుపితుడై యా యజ్ఞమును ధ్వంసముచేసెను. పిమ్మట నలకూబరు డనురాజు ప్రజాపీడకు డని విని వానిని శిక్షింప రావణుడు బయలుదేరెను. కాని నలకూబరునిభార్య యగు ఉపరంభ తన భర్తను సన్మార్గమునకు దిప్పెదనని వేడుకొనగా రావణుడు క్షమించి వెడలిపోయెను. పిమ్మట రదనపురరాజగు ఇంద్రుని జయించెను. ఇంద్రు డింతవరకజేయుడుగానుండి యిప్పు డోడిపోయి దుఃఖించుచుండ నొకముని యిట్లు చెప్పెను. "నీవు ఆనందమాలిభార్య యగు అహల్య నవమానించి యుంటివి గాన నీ కిప్పు డీ యవమానము కలిగినది". ఇట్లు దిగ్విజయోన్మత్తుడై రావణుడు తన రాజధాని కరుగుచుండ అనంతవీర్యుడను ముని యతనితో నిట్లనెను. "ఓయీ! నీవు పరదారాసక్తుడ వగుటంజేసి నీ వింతలో వాసుదేవుని యంశసంభూతు డగువానిభార్యను చెఱపట్టు

దువు. దానివలన నీకు మరణము తప్పదు. ఈ మాటలను విని రావణుడు కటకటపడి తన్ను తానై కోరనిస్త్రీని ఇకముందు పొందనని శపథముచేసి పోయెను.

3-వ ప్రకరణము

హనుమంతుని జన్మకథ

మహేంద్రపురమునకు మహేంద్రుడను రాజుండెను. అతనికి హృదయ సుందరి వలన అంజనాసుందరి యను కూతు రుద్భవించెను. అనేక రాజు లామెను వివాహమాడ గోరిరి. అందు ఇద్దఱు మాత్రము మహేంద్రుని కిష్టులైరి. అం దొకడు విద్యుత్ప్రభ యను నతడు. అతడు ధనవంతుడు, రూపవంతుడు, కాని అల్పాయుష్మంతుడని విశద మయ్యెను. రెండవ వాడు పవనాంజయుడు. అతడు విద్యలలో తక్కువవాడైనను దీర్ఘాయుష్మంతు డగుటచే అంజనాసుందరి నాతనికే వివాహము సేయ నిశ్చయించెను. బంధువు లందఱు విచ్చేసిరి. వివాహ దివసమున అంజనాదేవి చెలికత్తె యామెతో నిట్లనెను. "అమ్మా! మనరా జెంత పొరపాటొనరించినాడో గమనించితివా? ఉత్తమనాయకుని వదలి ఒక సాధారణజనుని నీ కంటగట్టెనే. అమృత మొక దినమైన త్రాగిన మేలు. యావజ్జీవము విషము త్రాగుట హానగునే." ఈ మాటలు విని అంజనాసుందరి యేమియు ననలేదు. ఈ సంభాషణము పవనాంజయుని చెవిని బడెను. పెండ్లియైన వెంటనే భార్య నొక గదియందుంచి యామెను పలుకరింపక పోయెను. అంత కొంత కాలమునకు రావణుడు వరుణునితో యుద్ధము చేయువాడై పవనాంజయుని సాయము కోరెను. పవనాంజయుడు ప్రయాణమై పోవుచు మార్గమధ్యమం దొక పెంటియంచ విభునిప్రవాసమునకు వగచుచు విరహతాప మొందుట గాంచి తనభార్య జ్ఞాపకమునకు వచ్చి వెంటనే రహస్యముగా తన నగరు చేరి అంజనాసుందరితో భోగించెను. పిమ్మట యదేరాత్రి తాను మరలి పోవునపుడు తన ముద్రాంగుళీయకము నామెకు గుఱుతుగా నిచ్చి పోయెను. కొన్ని మాసాలతర్వాత ఆమెలో గర్భచిహ్నములను జూచి అత్తమామలు ఆశ్చర్యాత్ములై యామె వ్యభిచరించె నని భావించి యెన్నిచెప్పినను వినక యామెను వెడలనడచిరి. ఆమె హనుపురమను పట్టణ మందు నివసించుచుండ ఆమెకు కుమారు డుద్భవించెను. ఆ కుఱ్ఱనికి హనుమంతుడను జన్మస్థానపు పేరును బెట్టెను. భర్త యుద్ధమునుండి మరలి వచ్చి తనభార్యకు కావింప బడిన అపచారమును విని చింతించి యామెను వెదకి మరల తన యింటికి బిలిచికొని వచ్చెను. హనుమంతుడు పెద్దవాడై తన తండ్రివలెనే రావణునికి యుద్ధములందు చాల సహాయము చేసెను. రావణుడు ప్రీతుడై సత్యవతి యను తన కూతు నతని కిచ్చెను. శూర్పణఖ కూడ తన కూతురగు అనంత కుసుమ యను దాని నతని కిచ్చెను. ఈ యిద్దరి భార్యలతో హనుమంతుడు తన దేశమునకు మరలివచ్చినప్పుడు సుగ్రీవుడును, నలుడును, తమ మిత్రుడగు రావణునికి సాయపడినందున హనుమంతునికి తమ కూతు లగు పద్మరాగ, హరిమాలిని అను వారి నిచ్చి పెండ్లిచేసిరి.

౪-వ ప్రకరణము

శ్రీరాముని జననము

హిమచూడాదేవి భర్తయు వజ్రబాహు పురందరుల తండ్రియునగు విజయుడు అయోధ్య నేలుచుండెను. వజ్రబాహునకు కీర్తిధరుడు, అతనికి కోసల, అతనికి హిరణ్యగర్భుడును బుట్టిరి. అతని తర్వాత ౨౭ గురు రాజులు రాజ్యము చేసిరి. కడపటి వాడగు అనరణ్యుడు రఘురాముని కుమారుడు. అతనికి దశరథుడు పుట్టెను. ఇక్కాలమందొకనాడు రావణుడు వినోదార్థముగా నారదునితో నిట్లనెను. "ఓయి నారదా! నే నెప్పుడు మరణింతునో చెప్పగలవా?" నారదుడు గుణించి యిట్లుచెప్పెను. "దశరథుని కొడుకును జనకుని కూతురును నీకు మరణమును ప్రసాదింతురు." రావణు డులికిపడెను. కాని విభీషణు డతని భయము బోనార్చి వారికి సంతానము కలుగక పూర్వమే వారిరువురిని సమయింతును, చూడుడని చెప్పి బయలుదేరెను. నారదు డంతకుమున్నే యీ యిద్దరికీ వార్త నంపెను. దశరథుడును జనకుడును భీతులయి తమ సింహాసనములపై తమ విగ్రహముల నునిచి యుద్ధమును గలిసి యెటకో పోయిరి. తెలివిదప్పిన విభీషణుడు వారి విగ్రహములను పగులగొట్టి తృప్తినొంది తిరిగిపోయెను. దశరథుడు తన నలుగురు భార్యలతో మగధదేశము చేరెను. ఈ నలుగురిపేర్లు అపరాజిత, సుమిత్ర, కైకేయి, సుప్రభ. అందు కైకేయి యను నామె, భర్తకు ప్రవాసమందొక యుద్ధమందు సాయపడుటచే భర్త ప్రీతుడై రెండు వరముల కోరుకొమ్మనెను. కైకేయి, వలయునపుడు కోరుకొందునని చెప్పెను. పిమ్మట దశరథునికి నలుగురు కుమారులు పుట్టిరి. అపరాజితకు పద్ముడు పుట్టెను. ఇతడే రాముడు. సుమిత్రకు లక్ష్మణుడు పుట్టెను. ఇతడు నీలవర్ణుడు, విష్ణ్వవతారుడు. కాన నారాయణుడను పేరుపొందెను. కైకేయికి భరతుడును, సుప్రభకు శత్రుఘ్నుడును పుట్టిరి. ఇక్కాలమున జనకునకు విదేహవలన సీత యను కూతు రుద్భవించెను. ఒకనాడు బర్బర దేశమందలి మయూరమాలకు రాజైన అంతరంగమ యను మ్లేచ్ఛుడు మిథిలపై దాడివచ్చెను. జనకుడు దశరథుని సాయము వేడ రాముడు పోయి యతని నోడించెను. జనకుడు ప్రీతుడై సీత నిత్తునని మాట యిచ్చెను. తంటాలమారి నారదు డొకనాడు సీతను చూడవచ్చెను. నారదుని గడ్డము జడలు మున్నగునట్టి భయంకర చిహ్నముల జూచి సీత బెదరి యింటిలో దాగుకొనగా ఆ కలహభోజనుడు సందు దొరకెనని భామండల యను రాజునకు సీతను బలాత్కారముగ నెత్తుకొని పొమ్మని పురికొల్పెను. అతే డట్లు చేయక తన వద్దనుండిన ధనుస్సును జనకునకు బంపి దానిని రాము డెత్తి బాణము సంధింప గలిగెనేని పెండ్లిచేయుమని చెప్పెను. రాముడా ధనుస్సు నవలీలగా నెత్తెను. సీతను పెండ్లియాడెను. లక్ష్మణుడు విద్యాధరులలోని ౧౮ గురు స్త్రీలను పెండ్లియాడెను. దశరథుడు వృద్ధుడై తన రామునకు రాజ్య మప్పగింపగోర కైకేయి తన వరముల జ్ఞాపకముచేసి రాము నడవి కంపెను. సీతా, రామ, లక్ష్మణులు అడవిలో తిరిగి తిరిగి చిత్రకూటమును చేరిరి.

మైసూరు ఇన్షూర్యారెన్స్ కంపెని, లిమిటెడ్.,

(ఆదర్శమైన మైసూరునందలి అందమైన భీమాసంస్థ)

1939 లో జరిగిన మొదటి పంపకమునందే లాభము నిచ్చినది.

క్లయిములను త్వరగా పరిష్కరించుటలో పైచేయి.

ఇన్వెస్ట్‌మెంటులు, ౧౧౫౦౦౦ (ఒకలక్ష పదేను వేల) ను మీరినవి. పాలిసీదారులకు రక్షణ, భద్రత, సేవలు – ఏజంట్లకును, క్షేత్రకర్మలకును అమితప్రతిఫలము! ఉచిత మర్యాదలు!! హైదరాబాదు రాష్ట్రమున స్థానిక డైరెక్టరులు:— శ్రీ రాజా సోమేశ్వరరావు బహద్దరుగారు, దోమకొండ, గద్వాల సంస్థానములు (అగ్యక్షులు) శ్రీ రాజా కార్వాన్ శ్రీనివాసరావు, బి. ఎ., బార్-ఆట్-లా గారు, శ్రీ రాజా అనంతి కిషన్ రావుగారు, బండలింగాపుర సంస్థానము మొదలైనవారు.

మైసూరు ప్రావిడెంట్ ఇన్షూర్యారెన్స్ కంపెని, లిమిటెడ్.,

బీదల ఉపయోగమునకు భీమా రక్షణ సౌభాగ్యము!

శాస్త్రీయమైన సురక్షిత యోజనలు! "రూపాయిపాలిసి" మా వైశిష్ట్యము!!

జీవిత భీమా మొత్తములు

రూ 125 రూ 250 రూ 500 లకు

హుబ్లిలోని బ్రిటిష్ ఇండియా ముఖ్యమైన ఆఫీసుద్వారా

ఉద్యమసాధనము బాహాటముగ సాగినది

కంపెని అధ్యక్షులు:— శ్రీ వి. వెంకటప్పగారు, ఎం. ఆర్. ఎ.,

ఉత్తర కర్ణాటకమునకు స్థానిక డైరెక్టరుల మండలి:— మ॥ ఆర్. సి. పాటీల్, బి. ఎ, ఎల్. ఎల్. బి., (అధ్యక్షులు) మ॥ సి. ఎల్. చిక్క-వీరయ్యగారు మున్నగువారు

వివరములకు వ్రాయుడు

జి. వి. దొడ్డవీరప్పగారు, జనరల్ మేనేజరు హెడ్డాఫీసు, లక్ష్మిస్థానం, లాలుబాగ్, కోటరస్తా, బెంగళూరు సిటి.	డి. ఎం. సంశుద్ధిగారు, చీఫ్ ఏజంటు, బ్రిటిష్ ఇండియా ముఖ్య ఆఫీస్, కరవీరశెట్టి బిల్డింగ్, జవళీచౌక్ - హుబ్లి.	నిజాం రాజ్యం ఆంధ్రదేశములకు బ్రాంచి 6549 కింగ్స్‌వే, సికిందరాబాద్, ద.	ఆర్గనైజేషన్ ఆఫీస్, చిత్తూరు రోడ్, ఎర్నాకులమ్.

ధనమును దాచుకొను కాల మిది కాదు. చక్కని సలహా పొందుడు.

Regd. No. M. 4122.
H. E. H. Nizam's 165.

"VIBHUTI"
SECUNDERABAD Dn.

Editor:—PANDIT C. M. VEERABHADRA SHARMA.

మ హా రా జ పో ష కు లు

మ. బ్రి. శ్రీ ముమ్మడి సిద్ధశంభుస్వాములవారు	చేబ్రోలు
శ్రీ శ్రీ ఆదిలక్ష్మీ శ్రీదేవమ్మ మహారాణిగారు	గద్వాల సంస్థానము
,, జి. హెచ్. వీరన్నగారు, గుబ్బి	బెంగుళూరు
,, చుక్కా శనగల కోటివీరయ్యగారు	కొరిపాడు
,, నేలవల్లి కోటయ్యగారు	దుగ్గిరాల
,, రాచంశెట్టి కోటివీరయ్య, కొలగాని నాగయ్యగార్లు	,,
,, నాగూరు మల్లప్ప షావుకారుగారు	నంద్యాల
,, ఆరాధ్యుల మూటయ్యగారు	చామర్లకోట

రా జ పో ష కు లు

శ్రీ శ్రీ అండెల కోటివీరయ్యగారు	చేబ్రోలు
,, అండెల కోటినాగయ్యగారు	,,
,, సిద్దాని అంకన్నగారు, మ్యు. కమీషనర్	గుడివాడ
,, శరణార్థి గౌరయ్యగారు బి. ఎ., సబ్ రిజిష్ట్రార్	గిద్దలూరు
,, ఈదర వేంకటరావుపంతులుగారు (వేంకటరాం అండ్ కో)	ఏలూరు
,, కే. శే. దేవిశెట్టి అమ్మన్నగారు	నిడదవోలు
,, ధూళాధూళి వీరయ్యగారు	,,
,, రుద్రిశెట్టి గుండయ్యగారు	చెన్నూరు
,, పెద్దశెట్టి శాంతయ్యగారు	,,
,, దుద్దాల బుచ్చప్పగారు	సదాశివపేట
,, సాయం సిద్ధరామప్పగారు	శంషాబాదు
,, డా. కె. రుద్రప్పగారు, ఎల్. ఎం. ఎస్.	హైదరాబాద్
,, ఏదుల రాజయ్యగారు	,,
,, దండె చిన వీరప్పగారు	గద్వాల
,, మాడపు శంకరప్పగారు	సికిందాబాదు

స హా యు కు లు

శ్రీ శ్రీ అవధూత బసవరాజుగారు, నూజివీడు
,, వే. బసవయ్యస్వామిగారు, శ్రీశైలము
,, అవధూత పర్వతాలయ్యగారు, రంగాపురం
,, చిలువూరు శంభయ్యగారు, చిలువూరు
,, చదువుల బసవశంకరయ్యగారు, నరసాపురం
,, ఎస్. సోమేశ్వరరావుగారు, వికారాబాదు

శ్రీ శ్రీ చుక్కా పాపయ్యగారు, వల్లభాపురం
,, పాలకొల్లు చెన్నబసవయ్యగారు, కనగాల
,, కుంచాల నాగయ్యగారు, ,,
,, కుంకులగుంట బసవయ్యగారు, నరసరావుపేట
,, పట్నంశెట్టి మల్లప్పగారు, మెదక్
,, చిమిరాల చంద్రశేఖరయ్యగారు, దేవరపల్లి.

Printed by K. L. Narasayya, at the Andhra Grandhalaya Press, Bezwada.